

Изх. №

ДО
ЧЛ.-КОР. ПРОФ. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ, Д.Х.Н.
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
БУЛ. „КНЯЗ ДОНДУКОВ“ 2А
СОФИЯ 1000

КОПИЕ ДО
ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
УЛ. „ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН“ 22
СОФИЯ 1202

Относно: Становище на ръководствата на университетите, в които се провежда обучение по медицински специалности, във връзка с жалби с номера 6651/2021 г. и 6625/2021 г. до Омбудсмана на Република България

УВАЖАЕМИ ПРОФЕСОР ДЕНКОВ,

Обърнахте се към ректорите на медицинските университети и университетите с факултети, в които се провежда обучение по медицински специалности, във връзка с жалби на родители и бъдещи кандидат-студенти относно балообразуването при класиране и неяснота за съдържанието на изпитния материал за предстоящите кандидатстудентски кампании.

Ректорите и деканите на медицинските факултети проведохме среща в електронна среда, на която обсъдихме предложеното от Вас въвеждане на стимулиращ коефициент за оценката от държавните зрелостни изпити (ДЗИ) по биология и химия, когато тези предмети са изучавани като профилиращи в XI-ти и XII-ти клас във втори гимназиален етап.

След проведените обсъждания, участниците в срещата единодушно решихме при балообразуването за участие в класиране да не бъде въведен приоритизиращ коефициент за оценките от ДЗИ и оценките от дипломата за средно образование по биология и химия, когато тези предмети са изучавани като профилиращи във втори гимназиален етап, защото считаме, че това би било проява на дискриминация по признак „образование“ по следните причини:

Законът за училищното и предучилищното образование предвижда в XI-ти и XII-ти клас да бъдат изучавани профилиращи предмети. Напълно подкрепяме становището на родителите, подали жалби до Омбудсмана, че учениците при кандидатстването си за прием след 7-ми клас все още не са ориентирани какво ще кандидатстват след завършване на

средното си образование, което прави изборът на профилиращи дисциплини на този етап труден, но определящ за обучението им във висше училище. При нас постъпват множество запитвания от страна на потенциални кандидат-студенти и техни родители, които са притеснени, че не са имали възможността да изберат тези предмети като профилиращи в училището или населеното място, където се обучават. Приоритизирането на изучавалите профилиращи дисциплини чрез добавяне на стимулиращи коефициенти към бала им, би нарушило правата на останалите зрелостници, които не по свое желание, а поради липса на осигурена възможност от страна на държавата, не са могли да се насочат към тези профилиращи предмети, и ги поставя в неравностойно положение. Въвеждането на коефициенти, стимулиращи оценките от профилиращите предмети, би поставило в неравностойно положение и кандидатите, завършили средното си образование в предходни години.

В дипломите за средно образование на следващите випуски зрелостници ще фигурират оценки само по предметите, изучавани като профилиращи, което създава сериозни препятствия пред учениците, които не са имали възможност да изберат предметите „биология и здравно образование“ и „химия и опазване на околната среда“. Съгласно чл.2, ал.3 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите "Медицина" и "Дентална медицина" за образователно-квалификационна степен "магистър" и Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Фармация“ за образователно-квалификационна степен "магистър" балообразуващи при класирането на кандидатите по посочените специалности са оценките от държавните зрелостни изпити, а ако няма такива - от курса на обучение, по учебните предмети биология и химия от дипломата за средно образование. Следователно учениците, на които не им е бил осигурен достъп до желаното от тях профилирано обучение по биология и химия, са още веднъж санкционирани съгласно сега действащата нормативна уредба, като са лишени от възможност да кандидатстват по специалност „Медицина“, „Дентална медицина“ или „Фармация“, освен ако не положат допълнителни ДЗИ по предметите „Химия и опазване на околната среда“ и „Биология и здравно образование“, освен задължителните ДЗИ по български език и литература и по един от профилиращите им предмети. Въвеждането на стимулиращ профилираното обучение коефициент ще ощети и кандидати, вече придобили средно образование в предходни години, които са изучавали по-интензивно биология и химия (ЗИП и СИП), но не са положили ДЗИ по нито един от двата предмета.

В подкрепа на политиката и препоръките на МОН за насочване на учениците към избор на подходящ профил и профилиращи учебни предмети в XI-ти и XII-ти клас, за да стимулираме кандидатите, които са имали възможност да се обучават по желания профил „биология“ и „химия“, решихме в материала, върху който се провеждат кандидатстудентските изпити, да бъдат включени теми от втори гимназиален етап – профилирана подготовка по „биология и здравно образование“ и „химия и опазване на околната среда“. По този начин, учениците от профилираните паралелки ще се явяват на кандидатстудентски изпит върху материал, изучаван в училищна среда, което е съществено преимущество пред останалите кандидати, изучавали материала самостоятелно. Материал от профилираната подготовка по биология и химия от втори гимназиален етап вече е включен в програмите за кандидатстудентски изпити на повечето университети и информацията е оповестена на бъдещите кандидати.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

В чл.6, ал.2 от Конституцията на Република България е регламентирано недопускането на никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние. Разпоредбата на чл.53, ал.1 от основния закон на нашата република определя като основно лично право правото на образование. Посочените по-горе ограничения за учениците, които не са изучавали като профилиращи предметите „биология“ и „химия“ във втори гимназиален етап, поради липсата на осигурена от държавата възможност да кандидатстват по специалностите „Медицина“, „Дентална медицина“ и „Фармация“ налага спешно изменение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите "Медицина" и "Дентална медицина" за образователно-квалификационна степен "магистър" и Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Фармация“ за образователно-квалификационна степен "магистър" по отношение на балообразуването при класиране по посочените специалности и своевременно информиране на бъдещите кандидат-студенти.

Предвид изложеното догук, както и предвид осигуряването на равен достъп на всички желаещи до медицинско образование и стимулирането на младежите да положат усилия по отношение на грамотността си, предлагаме два алтернативни варианта на изменение на чл.2, ал.3 от Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите "Медицина" и "Дентална медицина" за образователно-квалификационна степен "магистър" и Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Фармация“ за образователно-квалификационна степен "магистър", а именно:

„При класирането на кандидатите по ал. 1 оценките от държавните зрелостни изпити върху профилиращ предмет или от държавните зрелостни изпити върху общообразователна подготовка или от дипломата за средно образование или от удостоверението за първи гимназиален етап, по учебните предмети биология и химия си балообразуващи.“

Или:

„При класирането на кандидатите по ал. 1 оценката от държавния зрелостен изпит по български език и литература е балообразуваща.“

Държавният зрелостен изпит по български език и литература е задължителен за всички зрелостници, полага се върху еднакъв за всички материал, при равни условия. Получената оценка е за грамотността на кандидата, нещо, което считаме за изключително важно за нашите студенти. Оценката от ДЗИ по български език и литература участва в балообразуването по много от специалностите във висшите училища, в т.ч. и по специалности от регулираните професии. Формиране на балообразуването на база оценка от ДЗИ по български език и литература и оценките от кандидатстудентските изпити по биология и химия ще гарантира максимална равнопоставеност на различните категории конкуриращи се кандидати.

Профилираното обучение по биология и химия ще даде преимущество на кандидат-студентите на самите изпити; оценката от които участва с много по-висок коефициент в балообразуването и има по-голяма тежест при класирането.

Считаме, че гореизложените предложения са в подкрепа на политиката на МОН за стимулиране на профилираното обучение и удовлетворяват изискванията на притеснените родители и бъдещи кандидат-студенти, като същевременно не допускат дискриминиране на учениците в правото им на достъп до медицинско образование.

С уважение,

Проф. д-р ВАЛЕНТИН ИГНАТОВ, д.м.

Ректор на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Ив. Стоянов“ - Варна

Акад. д-р ЛЪЧЕЗАР ТРАЙКОВ, д.м.н.

Ректор на Медицински университет – София

Проф. д-р МАРИАНА МУРДЖЕВА, д.м., м.з.м.

Ректор на Медицински университет – Пловдив

Проф. д-р ДОБРОМИР ДИМИТРОВ, д.м.

Ректор на Медицински университет – Плевен

Проф. АНАСТАС ГЕРДЖИКОВ, д.ф.н.

Ректор на Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Доц. д-р ДОБРИ ЯРКОВ, д.в.м.

Ректор на Тракийски университет – Стара Загора

Доц. д-р ЦВЕТАН ВЕЛИНОВ, д.м.

Декан на Факултет „Медицина“

Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас

02.08.2021г.

София – Пловдив – Варна – Плевен – Стара Загора - Бургас